

18 Νοεμβρίου 2025

Σχόλια και προτάσεις Green Tank επί του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας:

«Ρυθμίσεις για τη δέσμευση, χρήση, μεταφορά και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα - Ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/31/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009 σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς και για την τροποποίηση της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου 2000/60/EK, 2001/80/EK, 2004/35/EK, 2006/12/EK και 2008/1/EK και του κανονισμού (ΕΚ) 1013/2006 (L 140)»

Σχόλια επί των άρθρων του ΜΕΡΟΥΣ Α': ΔΕΣΜΕΥΣΗ, ΧΡΗΣΗ, ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΔΙΟΞΕΙΔΙΟΥ ΤΟΥ ΑΝΘΡΑΚΑ:

Το νομοσχέδιο για τη δέσμευση, μεταφορά και αποθήκευση CO₂ έρχεται με μεγάλη καθυστέρηση, ειδικά αν αναλογιστεί κανείς ότι οι χρηματοδοτήσεις των τριών έργων CCUS της χώρας από το Ταμείο Καινοτομίας του ΣΕΔΕ έχουν εγκριθεί περισσότερο από 2 χρόνια πριν.

Παρά το γεγονός ότι η βιωσιμότητα, όχι μόνο αυτών των τριών έργων δέσμευσης, αλλά και των άλλων δύο συνοδών έργων για τη μεταφορά (ApolloCO₂) και την αποθήκευση CO₂ (Prinos) εξαρτάται από διάφορες παραμέτρους, καμία από αυτές δεν προσδιορίζεται στο νομοσχέδιο. Είναι χαρακτηριστικό ότι το ν/σ παραπέμπει σε 14 υπουργικές και κοινές υπουργικές αποφάσεις, 5 αποφάσεις της ΡΑΑΕΥ και 2 της ΕΔΕΥΕΠ.

Η σχετική διαβούλευση γίνεται μέσα σε πολύ στενά χρονικά περιθώρια και τελευταία στιγμή πριν τη λήξη της προθεσμίας για τη χρηματοδότηση με €150 εκατ. της πρώτης φάσης του προγράμματος αποθήκευσης στον Πρίνο από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Πρόκειται για ένα επαναλαμβανόμενο σφάλμα κακού σχεδιασμού το οποίο ταυτόχρονα υποβιβάζει τη σημασία της δημόσιας διαβούλευσης και μάλιστα για ένα θέμα όπως το CCS που δεν είναι γνωστό στο ευρύ κοινό. Φαίνεται πώς η διαβούλευση προσεγγίζεται σαν ένα τυπικό προαπαιτούμενο τη στιγμή που θα έπρεπε όχι μόνο να έχει μεγαλύτερη διάρκεια αλλά και να συνοδεύεται με δράσεις υπεύθυνης ενημέρωσης των πολιτών, ειδικά εκείνων που ζουν κοντά σε βιομηχανίες ή σε χώρους που προορίζονται για αποθήκευση.

Δεν αναφέρεται -και προφανώς δεν θεσπίζεται άνω όριο- στη δυναμικότητα αποθήκευσης για την οποία θα υπάρχει κρατική ενίσχυση στα διάφορα στάδια της αλυσίδας δέσμευσης-μεταφορά-αποθήκευση. Υπάρχει συνεπώς κίνδυνος να υπερ-κινητροδοτηθούν οι τεχνολογίες CCS εις βάρος άλλων μέτρων που μπορούν να λάβουν οι βιομηχανίες προκειμένου να περιορίσουν το ανθρακικό τους αποτύπωμα (εξηλεκτρισμός, εξοικονόμηση, αλλαγή καυσίμων, υποκατάσταση πρώτων υλών από άλλες με μειωμένο ανθρακικό αποτύπωμα κλπ). Θεωρούμε ότι πρέπει να θεσπιστεί ένα τέτοιο άνω όριο στο παρόν νομοσχέδιο κατά τα πρότυπα της Ολλανδίας.

Δεν υπάρχει αναφορά τις πηγές χρηματοδότησης από τις οποίες θα προέρχονται οι κρατικές ενισχύσεις ούτε στο μέγιστο ύψος τους. Καθώς οι πόροι δεν είναι άπειροι, πρέπει να γίνει σαφές πόσοι θα είναι διαθέσιμοι στα επόμενα χρόνια και από ποιες πηγές.

Είναι σαφές ότι η χώρα διαθέτει περιορισμένο χώρο για την αποθήκευση CO₂ ενώ παράλληλα η ανάγκη απανθρακοποίησης των hard-to-abate βιομηχανικών διεργασιών είναι επιτακτική λαμβάνοντας υπόψη τις δεσμεύσεις απανθρακοποίησης των ίδιων των βιομηχανιών οι οποίες είναι συμβατές και με τον εθνικό σχεδιασμό όπως αυτός αποτυπώνεται στο ΕΣΕΚ. Για τους λόγους αυτούς θεωρούμε ότι πρέπει να υπάρχει μια πολιτική κατεύθυνση και ιεράρχηση στις κατηγορίες των βιομηχανικών διεργασιών που θα μπορούν να λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις ή/και θα μπορούν να δεσμεύουν αποθηκευτικό χώρο. Για παράδειγμα η ηλεκτροπαραγωγή μπορεί να πετύχει τους στόχους του ΕΣΕΚ για τη μείωση του ανθρακικού αποτυπώματος για το 2030 και αργότερα, μέσω της στροφής στις ΑΠΕ και την αποθήκευση. Συνεπώς, δεν θα πρέπει να επιτρέπεται η αποθήκευση CO₂ που προέρχεται από μονάδες ηλεκτροπαραγωγής. Επίσης, προτεραιότητα στην αποθήκευση πρέπει να δίνεται στο CO₂ που προέρχεται από τη χημική διεργασία παραγωγής κλίνκερ (στην τσιμεντοβιομηχανία), και όχι από διεργασίες παραγωγής θερμότητας από καύση ορυκτών καυσίμων οι οποίες μπορούν αποφευχθούν μέσω εξηλεκτρισμού ή αλλαγής καυσίμου. Επιπλέον, προκειμένου να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις σε άλλες τεχνολογίες και μέτρα απανθρακοποίησης προτείνεται να δίνονται καλύτεροι όροι συμβολαίων CCfD και προτεραιότητα στην πρόσβαση αποθηκευτικού χώρου στις βιομηχανίες κάθε κλάδου που έχουν συγκριτικά χαμηλότερη ένταση άνθρακα, λόγω άλλων επενδύσεων απανθρακοποίησης που έχουν πραγματοποιήσει.

Το άρθρο 31 για την ενημέρωση του κοινού περιέχει πολλές διατάξεις για το είδος των πληροφοριών που δεν πρέπει να μαθαίνει το κοινό. Θεωρούμε απαραίτητο να συμπληρωθεί πιο συγκεκριμένα με τις κατηγορίες των πληροφοριών που μπορούν και πρέπει να μοιράζονται οι αρμόδιες αρχές με το κοινό προκειμένου να διασφαλίζεται η διαφάνεια και η λογοδοσία, οι οποίες θα συμβάλλουν στην αποδοχή των τεχνολογιών CCS. Για παράδειγμα θα πρέπει να είναι δημόσια διαθέσιμα δεδομένα σχετικά με όγκους έγχυσης και σύνθεσης CO₂ ανά κατηγορία βιομηχανιών, αποτελέσματα παρακολούθησης και επαλήθευσης σχετικά με την ασφάλεια και την περιβαλλοντική ακεραιότητα των χώρων αποθήκευσης, καθώς και αναφορές συμβάντων διαρροών ή μεταβολής της σεισμικότητας. Επίσης δημόσια διαθέσιμη πρέπει να είναι και η έκθεση που υποβάλλει η χώρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και αναφέρεται στο άρθρο 33.

Σχόλια επί των άρθρων του ΜΕΡΟΥΣ Β' - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Γ': ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Άρθρο 54: Τιμολόγιο Καθολικής Υπηρεσίας - Προσθήκη παρ. 8 στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011

Η νέα ρύθμιση για το Τιμολόγιο Καθολικής Υπηρεσίας, με την προσθήκη της παραγράφου 8 στο άρθρο 58 του ν. 4001/2011, έχει τόσο θετικές όσο και αρνητικές συνέπειες για τους καταναλωτές.

(+) Από τη μία πλευρά, ενισχύει τη διαφάνεια και τη δικαιοσύνη στη διαμόρφωση των

χρεώσεων, αφού το τιμολόγιο βασίζεται πλέον σε δημοσιευμένες τιμές της αγοράς και όχι σε εσωτερικές εκτιμήσεις των προμηθευτών, ενώ παράλληλα θέτει όριο στις υπερβολικές αυξήσεις, προστατεύοντας τους πελάτες που βρίσκονται προσωρινά σε καθεστώς καθολικής υπηρεσίας.

(-) Από την άλλη, το νέο πλαίσιο προβλέπει προσαύξηση 5% στο τιμολόγιο αναφοράς και δεν περιλαμβάνει εκπτώσεις ή προσφορές, γεγονός που καθιστά το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας υψηλότερο σε σχέση με τα εμπορικά τιμολόγια.

Συνολικά, η ρύθμιση λειτουργεί προστατευτικά και διαφανώς, αλλά παραμένει οικονομικά δυσμενέστερη για τους καταναλωτές που παραμένουν σε αυτή την υπηρεσία για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 55: Ρυθμίσεις για σταθμούς αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν επιλεγεί για ένταξη σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών - Προσθήκη άρθρου 43Α στον ν. 5233/2025

(-) Η προτεινόμενη ρύθμιση του άρθρου 43Α, αν και αποσκοπεί στην αποκατάσταση της ασφάλειας δικαίου για έργα που τελούν υπό δικαστική αναστολή, στην πράξη ευνοεί κυρίως τους μεγάλους επενδυτές που έχουν ενταχθεί σε καθεστώς ενίσχυσης μέσω ανταγωνιστικών διαδικασιών. Οι μικρότεροι παραγωγοί ή οι σταθμοί αποθήκευσης που υλοποιούνται χωρίς επιδότηση δεν καλύπτονται από τις αντίστοιχες διευκολύνσεις, δημιουργώντας έτσι άνιση μεταχείριση στην αγορά. Επιπλέον, η προσωρινή αναστολή των υποχρεώσεων των μεγάλων έργων ενδέχεται να δεσμεύει διαθέσιμη χωρητικότητα δικτύου, καθυστερώντας την υλοποίηση μικρότερων επενδύσεων. Συνεπώς, θα πρέπει να εξεταστεί η θέσπιση αντίστοιχου μηχανισμού προστασίας ή μεταβατικής διάταξης και για τα μη επιδοτούμενα έργα αποθήκευσης.

Άρθρο 56: Προσθήκη μονάδων αποθήκευσης σε υφιστάμενους και νέους σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Τροποποίηση άρθρου 11Γ ν. 4685/2020

Σημαντική η πρόβλεψη για την τροποποίηση συμβάσεων ώστε να συμπεριλαμβάνονται σταθμοί αποθήκευσης σε φωτοβολταϊκά έργα, ειδικά δεδομένων των αυξημένων περικοπών ενέργειας από ΑΠΕ.

(+) Κρίνεται θετική η πρόβλεψη της παρ.5 για σύνδεση έργων σε κοινό σημείο σύνδεσης έπειτα από κοινό αίτημα διαφορετικών παραγωγών, καθώς δίνεται η δυνατότητα να υποστηριχθούν αυτοπαραγωγή και ενεργειακές κοινότητες μέσω του επιμερισμού του κόστους των επένδυσης σε υποδομές για τη σύνδεση των μονάδων αποθήκευσης.

(-) Κρίνεται αρνητική η προτεραιότητα που δίνεται στις αιτήσεις που μπορούν να χορηγηθούν από τον Διαχειριστή του ΕΔΔΗΕ για μεμονωμένους Σ.Α.Η.Ε. έως τη συμπλήρωση των 900 MW. Αυτό πρακτικά λειτουργεί εις βάρος των παραγωγών που έχουν ήδη προχωρήσει σε επενδυτικά πλάνα για την εγκατάσταση μπαταριών στα φ/β συστήματα, το οποίο είναι απαραίτητο για την οικονομική βιωσιμότητα του έργου, ειδικά αν δεν έχουν σύμβαση λειτουργικής ενίσχυσης και δεδομένης της μεταφοράς στον μηχανισμό net-billing. Με αυτόν

τον τρόπο ευνοούνται περισσότερο τα μεγάλα έργα έναντι των μικρότερων και των έργων αυτοπαραγωγής.

Άρθρο 57: Ειδικά θέματα Ιδιωτικών Δικτύων Μέσης Τάσης - Προσθήκη παρ. 7Α στο άρθρο 12 του ν. 4951/2022

Η νέα παράγραφος 7Α καθορίζει πώς θα γίνονται οι συναλλαγές και οι μετρήσεις για σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας (π.χ. φωτοβολταϊκά, αιολικά) που είναι συνδεδεμένοι σε ιδιωτικά δίκτυα μέσης τάσης (ΜΤ) – δηλαδή όχι απευθείας στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ ή του ΑΔΜΗΕ, αλλά σε ένα ιδιωτικό «ενδιάμεσο» δίκτυο, στο οποίο μπορεί να συμμετέχουν πολλοί παραγωγοί.

(+) Αυτή η ρύθμιση είναι σημαντική γιατί μέχρι σήμερα υπήρχε ασάφεια για το πώς θα αποζημιώνονται οι παραγωγοί και πώς θα εκδίδονται οι Εγγυήσεις Προέλευσης για την ενέργεια που παράγουν, όταν δεν είναι άμεσα συνδεδεμένοι με το δημόσιο δίκτυο. Επίσης είναι κάτι που μπορεί να αξιοποιηθεί και από τις ενεργειακές κοινότητες.

(-) Αυξάνει τη γραφειοκρατία και το κόστος για τον εκπρόσωπο του δικτύου, που πρέπει να τηρεί αυστηρές τεχνικές προδιαγραφές και να συνεργάζεται με πιστοποιημένους φορείς. Αυτό μπορεί να είναι εμπόδιο για μικρότερα ιδιωτικά δίκτυα ή για συνεργασίες παραγωγών με περιορισμένους πόρους (ΕΚΟΙΝ ή μικρές εταιρείες).

Προτάσεις: Θα μπορούσε αντ' αυτού να δημιουργηθεί:

1. **Πιστοποιημένος Εκπρόσωπος Δικτύου:** Δημιουργία μητρώου πιστοποιημένων τεχνικών ή εταιρειών που μπορούν να αναλαμβάνουν την εγκατάσταση, βαθμονόμηση και συντήρηση των μετρητικών διατάξεων για λογαριασμό των εκπροσώπων ιδιωτικών δικτύων. Αυτό θα μειώσει το κόστος και το τεχνικό βάρος για μικρότερους φορείς.
2. **Επιδοτούμενη Πιστοποίηση:** Παροχή χρηματοδοτικής υποστήριξης μέσω Ταμείου Ενεργειακής Μετάβασης ή ΕΣΠΑ για την εγκατάσταση και πιστοποίηση των μετρητικών συστημάτων, ιδιαίτερα για ενεργειακές κοινότητες και μικρούς φορείς.

Άρθρο 58: Ορισμός Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου μέσω Διαγωνισμού - Τροποποίηση παρ. 5 άρθρου 5 ν. 4414/2016

(+) Η θεσμοθέτηση του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) αποτελεί ένα θετικό και αναγκαίο βήμα για τη διασφάλιση της καθολικής συμμετοχής των σταθμών Α.Π.Ε. στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως για μικρούς παραγωγούς που αδυνατούν να συμβληθούν με εμπορικούς Φο.Σ.Ε..

(-) Ωστόσο, η διετής εναλλαγή του φορέα μέσω διαγωνισμών και το ανώτατο ποσοστό χρέωσης έως 6% ενδέχεται να δημιουργήσουν αβεβαιότητα και άνιση επιβάρυνση στους μικρότερους παραγωγούς. Για την αποφυγή αυτών των στρεβλώσεων, προτείνεται η θέσπιση σταθερού καθεστώτος εκπροσώπησης διάρκειας τουλάχιστον τεσσάρων (4) ετών για μικρές εγκαταστάσεις και ενεργειακές κοινότητες, η διασφάλιση πλήρους διαφάνειας στις χρεώσεις και τους όρους κάθε Φο.Σ.Ε.Τε.Κ., καθώς και η πρόβλεψη απλουστευμένων

ηλεκτρονικών διαδικασιών για τη μετάπτωση των σταθμών σε νέο φορέα χωρίς διοικητικές επιβαρύνσεις.

Άρθρο 59: Συμμετοχή νομικών προσώπων ως μελών σε ενεργειακές κοινότητες του ν. 4513/2018, σε κοινότητες ανανεώσιμης ενέργειας του ν. 3468/2006 και σε ενεργειακές κοινότητες πολιτών του ν.4001/2011

Το άρθρο σωστά προσπαθεί να αποτρέψει φαινόμενα “κατάχρησης” των ενεργειακών κοινοτήτων – δηλαδή περιπτώσεις όπου τα ίδια νομικά πρόσωπα ή άτομα συμμετέχουν σε πολλές κοινότητες, που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση (μέσω ΔΑΠΕΕΠ) και λειτουργούν στην πράξη σαν μεγάλες επιχειρήσεις, αντί για συλλογικά, τοπικά εγχειρήματα.

Ωστόσο:

- 1) Περιορίζει την ευελιξία μικρών επιχειρήσεων ή δήμων που συμμετέχουν σε πάνω από μία κοινότητα (π.χ. ένας δήμος σε δύο ενεργειακά έργα).
- 2) Θεωρεί “ύποπτη” κάθε συμμετοχή, ακόμα κι αν οι κοινότητες εξυπηρετούν διαφορετικούς σκοπούς (π.χ. μια για αγροτική αυτοπαραγωγή, άλλη για κοινωνική αλληλεγγύη).
- 3) Δεν κάνει διάκριση ανάμεσα σε μεγάλες εταιρείες που όντως πολλαπλασιάζουν τα οφέλη της ενίσχυσης και σε μικρούς τοπικούς φορείς που συνεργάζονται νόμιμα.

Προτάσεις βελτίωσης:

- 1) Να γίνει διάκριση μεταξύ:
  - μικρών/μη κερδοσκοπικών ενεργειακών κοινοτήτων και
  - κερδοσκοπικών σχημάτων
- 2) Να επιτρέπεται συμμετοχή του ίδιου νομικού προσώπου σε περισσότερες κοινότητες, αν υπάρχει τεκμηριωμένος διαφορετικός σκοπός ή γεωγραφική περιοχή, που να συνάδουν με τις συνεταιριστικές αρχές των ενεργειακών κοινοτήτων
- 3) Να ενισχυθεί ο έλεγχος από τη ΡΑΑΕΥ και όχι απλώς από το ΓΕΜΗ, ώστε να αξιολογείται η ουσία της σχέσης και όχι μόνο το τυπικό ποσοστό συμμετοχής.

Άρθρο 62: Παράταση εγκατάστασης και δέσμευσης ηλεκτρικού χώρου για σταθμούς Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Προσθήκη άρθρου 32B στον ν. 4951/2022

Εισάγει μηχανισμό παράτασης ισχύος αδειών και προσφορών σύνδεσης για σταθμούς ΑΠΕ, ακόμη και μετά την εξάντληση όλων των προηγούμενων παρατάσεων, υπό τον όρο καταβολής τέλους (1.000 €/MW/μήνα).

(+) Δίνει ευελιξία σε έργα που καθυστέρησαν λόγω εξωγενών παραγόντων (δικαστικές εκκρεμότητες, καθυστερήσεις σε υλικά, δίκτυα κ.λπ.) και προβλέπει επιστροφή του τέλους αν δεν υπάρχει διαθέσιμος ηλεκτρικός χώρος.

(-) Το τέλος παράτασης 1.000 €/MW/μήνα είναι πολύ υψηλό, ιδίως για μικρά ή συνεργατικά έργα. Δεν προβλέπεται διοικητική διαδικασία για τον έλεγχο αιτιών καθυστέρησης (π.χ. αν ο επενδυτής δεν ευθύνεται).

Δεν υπάρχει ανώτατο όριο συνολικής παράτασης, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε τεχνητή διατήρηση ανενεργών δεσμεύσεων ηλεκτρικού χώρου.

Προτάσεις

Εισαγωγή κριτηρίων διαφοροποίησης του τέλους

Προτείνεται το τέλος να διαβαθμίζεται ανάλογα με το μέγεθος και τον χαρακτήρα του σταθμού:

«Το Τέλος Παράτασης Εγκατάστασης και Δέσμευσης Ηλεκτρικού Χώρου καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από γνώμη της ΡΑΑΕΥ, και δύναται να διαφοροποιείται ανάλογα με:

- α) το μέγεθος του σταθμού,
- β) το είδος του φορέα (φυσικό πρόσωπο, ενεργειακή κοινότητα, εταιρεία ειδικού σκοπού),
- γ) τον βαθμό ωριμότητας του έργου.»

Θεσμοθέτηση δυνατότητας απαλλαγής ή μείωσης τέλους

Να προβλεφθεί εξαίρεση για έργα που καθυστερούν χωρίς υπαιτιότητα του φορέα:

«Με απόφαση της ΡΑΑΕΥ ή του αρμόδιου Διαχειριστή δύναται να χορηγείται απαλλαγή ή μείωση του τέλους έως 80%, σε περιπτώσεις αποδεδειγμένης καθυστέρησης λόγω ανωτέρας βίας ή αντικειμενικών εμποδίων που δεν οφείλονται στον κάτοχο του έργου.»

Καθορισμός ανώτατης συνολικής περιόδου παράτασης

Για λόγους ασφάλειας δικαίου και ορθολογικής διαχείρισης του δικτύου:

«Η συνολική διάρκεια όλων των παρατάσεων δεν δύναται να υπερβαίνει τους x μήνες από την αρχική ημερομηνία λήξης της άδειας εγκατάστασης ή της προσφοράς σύνδεσης.»

Εισαγωγή αιτιολογημένης διοικητικής διαδικασίας

«Η έγκριση της παράτασης χορηγείται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου και εξέταση από την αρμόδια αρχή, η οποία δύναται να αιτηθεί στοιχεία τεκμηρίωσης προόδου έργου. Η απόφαση παράτασης εκδίδεται κατόπιν αιτιολογημένης κρίσης για την πραγματική πορεία υλοποίησης.»

Διαφάνεια και δημόσια λογοδοσία

«Ο Διαχειριστής οφείλει να δημοσιοποιεί ετησίως συγκεντρωτικά στοιχεία για τα ποσά που καταβλήθηκαν από τέλη παράτασης και τον τρόπο διάθεσής τους (π.χ. ενίσχυση υποδομών ή ανάπτυξη δικτύων).»

Άρθρο 63 Παράταση προθεσμιών ηλεκτρικής σταθμών Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας - Τροποποίηση περ. α) παρ. 2 άρθρου 126 ν. 5106/2024

Επεκτείνει την προθεσμία ηλεκτρικής από 12 σε 24 μήνες, αλλά εισάγει μηχανισμό μείωσης της τιμής αναφοράς με την οποία θα αποζημιώνεται το έργο, χωρίς όμως να εξετάζεται γιατί έχει καθυστερήσει το έργο. Μπορεί πχ να είναι θέματα δικτύου ή καθυστερήσεων στην αδειοδότηση. Επίσης δεν υπάρχει διαφοροποίηση για το είδος της τεχνολογίας ή το μέγεθος του έργου. Μικρά έργα ΑΠΕ μπορεί να έχουν μεγαλύτερους χρόνους αδειοδότησης ή προμήθειας, άρα η ενιαία απομείωση μπορεί να είναι δυσανάλογη.

Προτάσεις: Για να διευθετηθεί αυτό προτείνεται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις καθυστέρησης που οφείλονται σε αποδεδειγμένη ανωτέρα βία ή υπαιτιότητα του Διαχειριστή, δύναται, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης της ΡΑΑΕΥ, να χορηγείται απαλλαγή από την απομείωση της τιμής αναφοράς.

Σχόλια επί των άρθρων του ΜΕΡΟΥΣ Β' - ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ Δ': ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΟΥ ΜΕΡΟΥΣ Β' Άρθρο 66 53 Μεταβατικές διατάξεις για την οργάνωση της αγοράς υδρογόνου

(-) Με βάση αυτό το άρθρο, το υδρογόνο αντιμετωπίζεται προσωρινά ως ένα ειδικό καύσιμο εντός της αγοράς ορυκτού αερίου, επομένως μέχρι να δημιουργηθεί διακριτή αγορά με το δικό της πλαίσιο λειτουργίας δικτύου, μεταφοράς και προμήθειας, τα μέρη της αγοράς που δραστηριοποιούνται στο αέριο αποκτούν προβάδισμα. Αυτό δημιουργεί ανισότητα στην αγορά καθώς οι κάτοχοι αδειών ορυκτού αερίου αποκτούν μονοπωλιακό πλεονέκτημα, αποκλείοντας νέους παρόχους υδρογόνου (π.χ. πράσινου H₂ από ΑΠΕ).